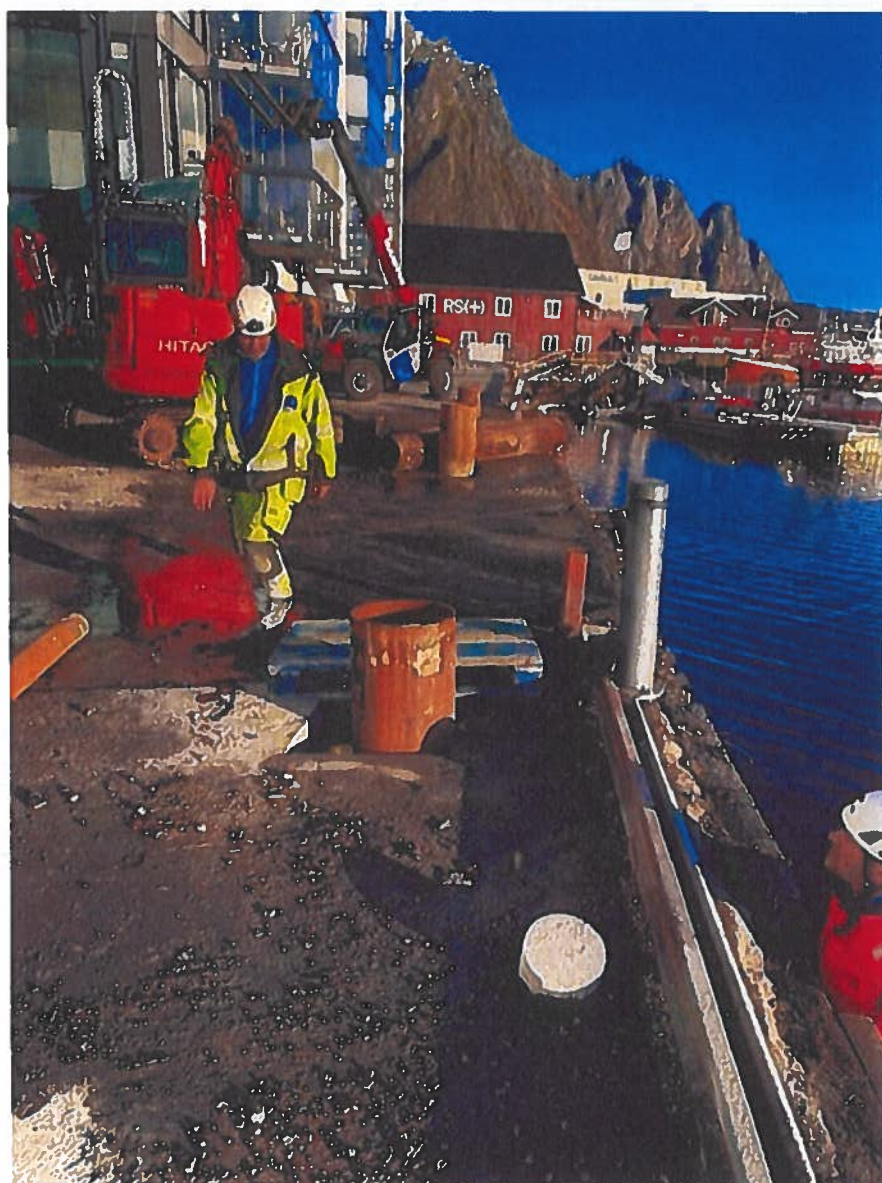

Vågan havnevesen KF

Årsmelding 2023

Vågan Havnevesen KF - Årsmelding for 2023

Oppsummering:

Havnevirksomheten har hatt kraftig vekst og et svært godt år i 2023.

Fra sommeren var alle 11 kyststrutefartøyene i normal drift etter at Havila AS fikk ferdigstilt sitt fjerde fartøy. Det er svært positivt for reisende at det nå endelig er et forutsigbart daglig seilingsprogram med kyststruten.

Skreisesongen på våren ble på nytt heller svak med lite fisk på innsiden av Lofoten. Til tross for dette var det endel aktivitet med besøk av fiskebåter, og da primært til Svolvær og særlig Henningsvær som med sine mange fiskeribedrifter har seilt opp til å bli kommunens største fiskerihavn. Laukvik fikk et positivt løft etter påske, noe som også var bra for det nyåpnede mottaket.

Den maritime bedriftsklyngen i Svolvær består av 4 verksteder og en stor variasjon av spesialistbedrifter og utstyrsleverandører. Totalt sett bidrar miljøet til besøk av en stor og variert flåte hele året, og som samlet sett gir positive ringvirkninger for lokalsamfunnet vårt.

Reiselivsnæringen hadde bra aktivitet gjennom 2023, og næringen opplevde vekst i skuldersesonger utover sommeren. Det ga mye trafikk i Svolvær havn fra RIB, Trollfjordsbåter, fisketurisme og seilskuter. Vi hadde noe reduksjon i besøk fra fritidsbåter på sommeren, som kanskje skyldes at folk har dårligere råd som følge av økt rentenivå.

Vi fikk besøk av totalt 73 cruisefartøy gjennom året, primært de litt mindre ekspedisjonsfartøyer til Svolvær. Det er fortsatt en topp på sommeren, men veksten skjer gjennom resten av året.

Vågan havnevesen KF hadde faste og stabile inntekter fra utleie av kontorer, godsekspedisjon, hybler til hurtigbåt, maritime bedrifter mv. Våre lokaler var fullt utleid gjennom 2023, noe som er svært positivt. Vi hadde fortsatt nedgang i landet godsmengde, men en fortsatt økt tonnasje til våre havner viser betydningen av cruise- og annen passasjertrafikk.

Inntektene til Vågan havnevesen KF økte i 2023 med 18% til kr. 15.169.000,-. Økt aktivitet og omsetning gir også økte driftskostnader. Tilsvarende ser vi at økt rentenivå gir regnskapet en langt høyere finanskostnad sammenliknet med året før.

Oppsummert ga havnedriften et positivt netto driftsresultat/mindreforbruk på kr. 1.625.067,-. Mindreforbruket er avsatt til disposisjonsfond for å dekke vedlikehold og planlagte investeringer de kommende år. Disposisjonsfondets saldo etter årets avsetning i 2023 utgjør kr. 5.587.005,-.

Investeringer i 2023 var ny kai ved Skolegata i Svolvær, fornying av halogen til LED samt nytt vannnfyllleskap i Havneterminalen, kartlegging/utredninger i prosjektet renere Svolvær havn, kartlegging/forberedelse til reparasjon av Sydkaia i Svolvær, fornyelse av sluker og uteområde havneterminalen samt kjøp av 50% aksjer i Plug Vågan AS, selskapet som skal etablere landstrømmanlegg i 2024.

Ole Osland
Havnesjef

1. Om virksomheten

Navn:	Vågan havnevesen KF
Organisasjonsform:	Kommunalt foretak
Organisasjonsnummer:	970 190 686
Eier:	Vågan kommune
Postadresse:	Postboks 121, 8301 Svolvær
E-post:	vaganhavn@vagan.kommune.no
Hjemmeside:	www.vaganhavn.no
Besøksadresse:	Fiskergata 23, 8300 Svolvær
Antall ansatte:	5 personer, 4 faste stillinger samt prosjektleder

1.1 Formål og ansvarsområde

Vågan Havnevesen KF er et kommunalt foretak som eies av Vågan kommune. Foretaket skal sørge for å ha en strategisk havneutvikling, en rasjonell og effektiv havnedrift og føre tilsyn med trafikken i Vågan kommunes havner og sjøområde. Vi skal forvalte Vågan kommunes havnekapital med sikte på best mulig ressursutnyttelse for havnens brukere og kommunen.

Vågan havnevesen KF er kommunens havnefaglige organ og skal ivareta de administrative og forvaltningsmessige oppgaver som Vågan kommune er tillagt etter Havne- og Farvannsloven. Det er egne vedtekter for foretaket fastsatt av kommunestyret 14.12.2020.

1.2 Arbeidsmiljø, likestilling og tiltak mot diskriminering.

Vågan Havnevesen KF etterstreber å ha et godt arbeidsmiljø i foretaket. De faste ansatte består av 4 menn. I tillegg er det 1 kvinne tilsatt i prosjektstilling tilknyttet miljøoppydding Svolvær havn. Handlingsplan for likestilling, inkludering og mangfold 2015-2019 ble vedtatt av kommunestyret 30.06.2015, og Vågan havnevesen KF er omfattet av denne planen. Vågan havnevesen KF ivaretar sitt HMS-ansvar i 2023 i samarbeid med Sørtroms HMS-tjeneste og følger vedtatt plan for dette område.

1.3 Etiske retningslinjer

Vågan havnevesen KF følger de etiske retningslinjene som er vedtatt av Kommunestyret, og organisasjonen har en bevisst holdning til å etterleve disse.

1.4 Forretningsetikk og ordentlighet

Vågan Havnevesen skal kjennetegnes av kvalitet, profesjonalitet og ordentlighet i all sin atferd. Vi har høy integritet og opptrer ryddig, både innad og utad. Vårt arbeid skal preges av helhetssyn til beste for kundene, eierne og medarbeiderne. Våre etiske verdier skal være ansvarlighet, integritet, respekt og lojalitet.

2. Havnestyrets beretning for 2023

Vågan havnestyre har 8 medlemmer med personlige varamedlemmer. Av dette velger Kommunestyret fem politisk valgte medlemmer, samt to som skal representere brukerinteressene i havna, og en av disse skal representere fiskeriorganisasjonene. Havnevesenets ansatte velger et styremedlem.

Havnestyret har i perioden 01.01.2023 fram til kommunevalget i 2023 hatt følgende sammensetning:

Styremedlem

Lena Hamnes (AP) leder
Børre Nilsen (SP)
Bjørga Delp (AP)
Siri Elise Bjørngaas (H)
Egil Wiik (FRP)
Holger Pedersen(BR)
Vegard Gundersen (BR)
Odd Pedersen(ANS)

Varamedlem

Odd Arne Sandberg (SV)
Frank R. Svendsen (SP)
Elisabeth Sørstrøm Nilsen (AP)
Edel Åsjord (H)
Ernest Albertsen (H)
Terje Amundsen (BR)
Vigdis Krane (BR)
Dag Jones (ANS)

Etter kommunevalget høsten 2023 består havnestyret av følgende :

Styremedlem

Børge Larsen(H) leder
Ann Jorun Olsen (AP)
Lars Gartner(H)
Per Anton Danielsen(FRP)
Kine Therese Sandtrøen(R)
Tor Raymond Skarheim(BR)
Vegard Gundersen(BR)
Dag Jones(ANS)

Varamedlem

Barbro Johansen (H)
Kjell Einar Kristiansen (AP)
Trygve Steen(V)
Egil Wiik(FRP)
Camilla Rostad(SV)
Terje Amundsen(BR)
Vigdis Krane(BR)
Morten Eliassen(ANS)

Arbeidsutvalg:

Havnestyret har oppnevnt fast arbeidsutvalg. Arbeidsutvalget består av 3 medlemmer og fungerer som byggekomite og forhandlingsutvalg utgått fra havnestyret.

Arbeidsutvalget består av følgende medlemmer:

2019-2023:	2023-2027:
Lena Hamnes, leder	Børge Larsen, leder
Børre Nilsen	Ann Jorun Olsen
Egil Wiik	Per Anton Danielsen

Vara: Tor Raymond Skarheim.

Havnesjefen tiltrer utvalget etter behov.

Havnestyrets virksomhet

Havnestyret har gjennom året avholdt i alt 9 styremøter hvor det ble behandlet 29 saker, 20 referatsaker samt faste orienteringer fra havnesjefen tilknyttet løpende drift og utviklingen i de viktigste prosjekter havnevesenet er involvert i.

Styremøtene har vært avholdt på kveldstid. Et møte ble gjennomført i Digermulen med lokale orienteringer og relevante befaringer ved Norlaks sin base på Pundslett samt vår flytebrygge i Digermulen.

Det ble samlet utbetalt kr. 115.052,- i godtgjørelse til styrets medlemmer for 2023.

Havneadministrasjonen

Havneadministrasjonen og havneoppsynet har i 2023 bestått av 4 faste stillinger samt prosjektleder under ledelse av havnesjef Ole Osland. De faste ansatte består av 4 menn, prosjektleder er 1 kvinne. Administrasjonen består av havnesjef og økonomikonsulent. Havneoppsynet består av to havnebetjenter. I tillegg er det en prosjektleder for Renere havn Svolvær. Samlede kostnader til lønn- og sosiale utgifter inkl. arbeidsgiveravgift, godtgjørelser m.v for havnestyret, havneadministrasjonen og havneoppsynet utgjør ca. 25% av totale inntekter.

3. Havnedriften i 2023

3.1 Strategisk planlegging

Havnevesenet har som mål og oppgave å legge til rette for at forholdene for passasjer-, gods- og fritidstrafikken i kommunens havner og farvann kan utvikles til beste for brukerne, næringslivet og kommunen. Foretaket har egne oppdaterte vedtekter fastsatt av kommunestyret 14.12.2020, som understreker at foretaket skal styres gjennom strategisk havneutvikling.

Det er utarbeidet strategisk havneplan for Vågan Havnevesen KF (Strategiplan 2011 – 2021, vedtatt i 2011).

I forbindelse med årlige budsjettbehandlinger vedtas økonomiplan/handlingsplan for de kommende 4 år. Dette ble også vedtatt for 2023-2026 med konkrete prosjekter/tiltak for gjennomføring i planperioden. Dette rulleres årlig og innarbeides i årlige budsjetter som vedtas av kommunestyret.

Vågan havnestyre vedtok i desember 2022 nytt regulativ for farvannsavgift, inkl selvkostregnskap, vederlag og godtgjørelser for bruk av kommunens sjøområder for 2023.

3.2. Tiltak og investeringer i 2023

Av viktige saker som er gjennomført eller påbegynt/pågår gjennom året kan nevnes:

- Fornyning Skolegata kai i Svolvær

Som følge av svikt i betongkaia som følge av utvasking av masser under kaia som svekket de bærende elementene, måtte en større del av kaia ved skolegata fjernes, fundamenteres på nytt og bygges ny betongkai med ny kaifendring. Lofotentreprenør AS fikk oppdraget etter en ordinær anskaffelsesprosess, og jobben ble ferdigstilt etter 6 mnd i desember 2023.

- **Havneterminalen – fornyinger lys mv**

Som følge at at halogenlys og rør ble pålagt byttet ut i 2023, gjennomførte vi et totalt bytte til LED i hele Havneterminalen. Videre ble det investert i nytt vannskap for hurtigrutekaia og fartøy som anløper denne. Dette har gitt bedre lysforhold, bedre driftsøkonomi og fornøyde leietakere.

- **Miljørydding Svolvær havn**

Det ble gjennom året gjennomført ulikt planarbeid, kommunikasjon og kartlegging av skrot/søppel i tiltaksområdet, ledet av egen prosjektleder. Dette er et arbeid med betydelig medfinansiering fra miljødirektoratet samt verkstedene i Svolvær som også deltar i prosjektet. Vi har tilskuddsmidler i denne omgang til 100% finansiert prosjektleder fram til og med 2024.

- **Sydkaia i Svolvær – kartlegging skader mv**

Det ble i 2023 gjennomført kartlegging av skadene under den sydligste delenden av hurtigrutekaia, en renovering som skal gjennomføres i 2024. Videre ble det gjennomført en større anbudskonkurranse med forberedende dokumentasjon for denne. Skadene kan best sammenliknes med betongskader på bruer i marine miljøer der saltvann forvitrer betong der dekningslag ikke er tilstrekkelig.

- **Fornøyelse av sluker og uteområdet ved Havnebygget/terminalen**

Som følge av mye overvann og vanninntrenging i bygget, ble det etablert nye sluker, ny asfaltering, kjørebane til lager samt og fortau etter sig på kaisiden av bygget.

- **Plug Vågan AS – kjøp av aksjer**

Vågan havnevesen KF investerte i kjøp av aksjer (50%) i forbindelse med etablering av Plug Vågan AS. Selskapet skal bygge, drifte og vedlikeholde landstrømanlegg på hurtigrutekaia i Svolvær, og etableringen skal gjennomføres i 2024. Investeringen er dekket av disposisjonsfondet.

- **Osan syd - nærings og industriområde**

I 2023 ble det jobbet med regulering av området i Osan syd, og Norconsult har vært engasjert i arbeidet. Reguleringsplan forventes vedtatt av kommunestyret i 2024. Området skal utvikles til industri og handel med plasskrevende varer, og det er regulert inn areal til kai. Grunneierne vurderer ulike utviklingsmodeller, hvor felles selskap eller utbygging gjennom løpende avtaler er alternativer. Vi står uansett foran betydelige investeringsløft i kryssløsning, VA, øvrig infrastruktur mv. Vi forventer en trinnvis utvikling av området som det mest realistiske.

Vi har løpende dialog med aktører og bedrifter med interesse for etablering i området.

3.3 Havnedriften

Gjestehavnene

Våre flytebryggeanlegg i Svolvær og Henningsvær har et betydelig besøk gjennom hele året, med fiskeflåten på vinteren og fritidsflåte på sommeren og mer kommersielt reiseliv gjennom hele året. I 2023 hadde vi en heller svak fiskesesong på innsiden av Lofoten med mindre besøk. Samtidig hadde vi et brukbart besøk av fritidsfartøy gjennom sommer og høst, og maritimt reiseliv har et gjennomgående stort bruk av kaier og flytebrygger. Samlet sett gir den maritime aktiviteten betydelige ringvirkninger også til næringslivet på land, noe som er svært positivt.

Skipstrafikken

2023 ga for skipstrafikken et blandet bilde. Samlet sett mottok vi anløp av flere fartøy og klart økt tonnasje i 2023. Vi hadde økning av innenriks, men nedgang av utenriks fartøy. Vi registrerte flere fiskefartøy, men samtidig mindre samlet tonnasje av disse totalt sett. Fritidsbåter var omtrent som forrige år. Vi ser videre at det er en fortsatt nedgang i godstrafikk over våre kaier, til tross for at vi holder lave priser. Nedgang i godstrafikk er svært negativt og ikke i tråd med nasjonale mål om økt godstrafikk på sjø til fordel for gods på vei. Oppsummert gir tabellen under et konkret bilde av utviklingen i 2023:

	2022		2023	
Trafikktype	Antall anløp	Br. Reg. tonn	Antall anløp	Br. Reg. tonn
Innenriks	2.373	7.610.460	2.358	9.067.612
Utenriks	216	963.355	280	821.202
Fiskefartøy	2.558	177.161	2.781	164.961
Fritidsfartøy	1.110	13.650	1.192	14.092
Orlogsfartøy	13	9.850	9	9.125
Sum total	6.270	8.774.576	6.620	10.076.992
Gods offentlig kai		140.662		122.191

Utleie av lokaler

Vågan havnevesen KF har betydelige inntekter fra utleie av kontor, lager, hybelhus mv i dagens havneterminal, i det gamle havnelageret samt det renoverte havnelageret i Henningsvær. Lokalene var 100% utleid gjennom 2023.

I løpet av året er det dessuten avholdt årlige ISPS- øvelser og revidering av planverk tilknyttet dette.

4. Redegjørelse for Regnskapet

Regnskapets inntektsside

Med bakgrunn i lovpålagte og vedtatte avgifter, vederlag og godtgjørelser skal Vågan Havnevesen KF som utgangspunkt drives i balanse med vedtatte budsjetter og være selvfinansiert. Budsjetterte inntekter baserer seg på de forventninger man har til hva havna vil generere av trafikk det enkelte år. Vågan Havnevesen er i stor grad avhengig av eksterne rammebetingelser og konjunkturer m.v. for å oppnå våre mål.

Regnskapets utgiftsside

Kostnadene fordeler seg i hovedsak regnskapmessig som faste og variable kostnader. Faste kostnader er husleie, lønn, avdrag og betjening av lån med videre. Variable kostnader er kostnader til strøm, snørydding, renovasjon, transporttjenester m.v som er vanskelige å forutse når det utarbeides budsjett. Utgifter til uforutsett vedlikehold, snørydding av kaier og flytekaier samt driften av servicebygget er ekstrabelastninger som innvirker på lønnsbudsjettet til havneoppsynet.

Driftsregnskapet 2023

Driftsinntekter og utgifter

Vågan havnevesen KF hadde i 2023 samlet sett driftsinntekter på kr. 15.169.147,-, mens driftsutgiftene beløp seg til kr. 11.909.984,- noe som ga et positivt brutto driftsresultat på kr. 3.259.163,-.

Eksterne finansutgifter- og inntekter / Avdrag og renter

Det er gjennom året nedbetalt lån med kr. 2.754.169,- i tillegg til renter med kr. 1.885.024,-. Det er bokført finansinntekter med kr. 50.970,-.

Inkludert motpost avskrivninger på kr 2.954.127,-, viser regnskapet et netto positivt driftsresultat og tilsvarende mindreforbruk etter 2023 på kr. 1.625.067,-.

Investeringer

Det er gjennomført investeringer i varige driftsmidler i 2023 for kr. 5.006.275,-, mot budsjetterte kr. 5.500.000,-. Investeringene består av blant annet:

- Havneterminalen, fornying lys mv:	kr. 515.980,-
- Miljørydding Svolvær havn:	kr. 1.401.939,-
- Sydkaia Svolvær, kartlegging skader mv:	kr. 268.302,-
- Fornyning Skolegata kai Svolvær:	kr. 2.076.186,-
- Fornyning flytebrygger:	kr. 23.508,-
- Havnelageret, nye sluker, asfalt og fortau:	kr. 201.647,-
- Plug Vågan AS, kjøp av aksjer(50%):	kr. 500.000,-
- KLP aksjer:	kr. 18.713,-

Vesentlige budsjettavvik investeringer:

- Havneoppsyn: Budsjett 200.000 – fornying flytebrygger/kaier
Mindreforbruk da utbedringer stort sett er utgiftsført
- Havnedistrikt: budsjett 200.000 – havneservice i Henningsvær
Mindreforbruk da prosjektet er utsatt til 2024.
- Kjøp av aksjer i Plug Vågan AS
Gjennom vedtak i KS 67/22 ble innskudd aksjekapital i Plug Vågan AS med kr. 500.000,- vedtatt med bruk av disposisjonsfond drift. Faktisk investering gjort i 2023.
- Miljøopprydding Svolvær havn: Budsjett 3.000.000,-
Mindreforbruk som følge av at prosjektet og tiltak tar lenger tid enn forventet. Egen prosjektleder tilsatt gjennom hele året. Gjennomført kartlegging av skrot/søppel, tiltaksoppfølging, informasjonsarbeid mv.
- Havna Kleppstad, flytebrygge: budsjett kr. 250.000,-
Prosjektet med 50% tilskudd fra Kystverket er utsatt til 2024
- Fornyning Skolegata kai, Svolvær: budsjett kr. 1.300.000,-
Merforbruk som skyldes ekstra tiltak pga ukjent høyspent i grunnen, metall i grunnen samt uforutsette, undervurderte kostnader ved utbedringen.

Avsetninger Selvkostfond

Fra og med regnskapsåret 2012 ble det iverksatt forskrift om «Selvkostregnskap» vedrørende Farvannsavgiften, jfr. Havne- og farvannsloven fra 2020. Selvkostregnskap skal utarbeides hvert år. Forskriften innebærer at det ikke er anledning til å beregne overskudd over tid. Etter 5 år må regulering av avgiftssatsene tilpasses slik at fondet blir tilnærmet nullet ut. Selvkostfondet hadde ved årest begynnelse et akkumulert fremførbart underskudd på kr. 2.029.612,-.

Vi har for selvkostområdet etter driften i 2023 et overskudd på kr. 500.000,-. Videre er det etter retting av feil i de siste 3 års selvkostregnskap korrigert inn et overskudd på kr. 445.400,-. Samlet overskudd for 2023 gir et resultat på selvkostregnskapet på kr. 945.400,-. Vi forventer at det akkumulerte underskuddet vil reduseres kommende år som følge av økte gebyrinntekter fra økte farvannsavgifter, med mindre det oppstår ekstraordinære hendelser som gir uventede kostnader.

Status etter 2023 gir et samlet akkumulert fremførbart underskudd på selvkostfondet på kr. 1.084.101,-.

Tiltak for effektivisering av driften

Tiltak for effektivisering av drift vurderes fortløpene. Det er innført Vipps-betaling i havnene og en effektivisert innrapportering fra RIB, Trollfjordbåter mv. Tilsvarende gjennomførte vi innkjøp av mer moderne faktureringsystem tilknyttet automatisk fartøyregistrering i 2019, og ser en betydelig effektiviseringsgevinst gjennom det, foruten at vi fanger opp flere fartøy. Regnskaps- og innkrevingsrutiner foregår i samarbeid med kommunens økonomi- og IKT-avdeling, og vi har fra 2021 overtatt stadig mer av oppgavene, noe som gir oss bedre oversikt og løpende kontroll. Vågan havnevesen KF har gjennom året hatt en god kostnadskontroll i sin virksomhet, noe også årets resultat viser.

Instruks for økonomisk internkontroll

Vågan havnevesen KF har gjennom 2018 og 2019 utviklet Instruks for økonomisk internkontroll, og denne ble vedtatt av havnestyret i sak 33/19.

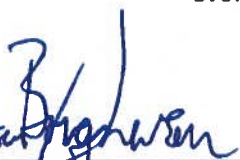
Vi har gjennom 2023 videreført arbeidet med å forbedre økonomisk internkontroll. Det gir oss en bedre oversikt og kontroll, i tillegg at det er effektiviserende. Målet er å ha et internkontrollsystem som både er tilpasset vår virksomhet med tanke på omsetning, antall ansatte og vår virksomhet, og som faktisk er presist nok til å bli benyttet av alle ansatte.

Vågan havnevesen KF har passert 15 mill. kroner i omsetning, hvorav noen få, større kunder står for mye av omsetningen. Vi er kun 4 stillinger i organisasjonen samt prosjektleder som jobber tett i samme arbeidssted. En utbedelse av økonomisk internkontroll skal tilpasses bedriften og dette har vi hatt som rettesnor ved utbedelsen av instruks.

Instruksens pkt. 1. innleder med formålet for instruks og forankringen i forhold til lovverk og forskrifter samt vedtak gjort av kommunestyret. I pkt 2 forankrer vi instruks til våre etiske verdier og forankring. I pkt. 3 har vi en gjennomgang av rutinebeskrivelsene for håndtering av områdene fakturering, betalinger, reiser og reiseregninger, lønn, årsbudsjett og budsjettoppfølging og merverdiavgift.

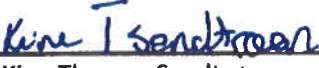
Svolvær 19.03.2024

for Ann Jorun Olsen

Børge Larsen
styreleder

Lars Gartner

Per Anton Danielsen

Kine Therese Sandtrøen

Tor Raymond Skarheim

Vegard Gundersen

for Dag Jones